
WAAR KOMEN AFGESTUDEERDE DIERENARTSEN TERECHT?

VRAAG

“Waar gaan afgestudeerde dierenartsen heen? Er zijn onnoemelijk veel vacatures in eerstelijns-praktijken die niet ingevuld geraken terwijl er jaarlijks ruim honderd dierenartsen optie gezelschapsdieren op de arbeidsmarkt terechtkomen.”

ANTWOORD

Het is een contradictie die heel vaak wordt opgemerkt: enerzijds zijn er nog nooit zoveel dierenartsen jaarlijks afgestudeerd, anderzijds ondervinden praktici veel moeite om dierenartsen te vinden die bij hen willen komen werken. Hoe kan dit en waar gaan die pasafgestudeerde dierenartsen dan wel naartoe?

Om die vraag te beantwoorden is het noodzakelijk om over gegevens te beschikken betreffende het carrièreverloop van dierenartsen in Vlaanderen, maar helaas knelt daar het schoentje. Er is weinig data voor handen over de uitstroom van dierenartsen en hun verdere beroepsloopbaan. De meest recente studie hierover dateert van 2017 (Van Cleven et al., 2017), waarin 459 dierenartsen werden ondervraagd die zijn afgestudeerd tussen 2002 en 2016. Desalniettemin kunnen uit deze studie en een aantal vergelijkbare studies die hierover eerder al werden uitgevoerd (Dewulf et al., 2006; Van Nielandt et al., 2010), een paar algemene conclusies getrokken worden.

Een eerste belangrijke vaststelling is dat van de afgestudeerde dierenartsen ongeveer twee derden aan de slag gaat in de praktijk terwijl één derde zijn of haar job uitoefent buiten de klassieke praktijk. Die laatste groep omvat dierenartsen die actief zijn in het onderzoek, het onderwijs binnen en buiten de universiteit, bij de overheid (FAVV, FAGG, FOD, etc.), de farmaceutische industrie of nog andere functies. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het aandeel praktici in die studies vermoedelijk overschat werd, omdat deze makkelijker konden gevonden worden via de emaillijsten van de Academie voor Diergeneeskunde (voormalig Instituut voor Permanente Vorming), waardoor ze waarschijnlijk proportioneel oververtegenwoordigd waren in die onderzoeken. Tevens valt op dat naarmate het aantal jaar anciënniteit stijgt het aandeel praktijkdierenartsen daalt. Kort na het afstuderen is dit nog om en bij de 80% van de afgestudeerden terwijl dat percentage tien jaar of meer na het afstuderen tot rond de 65% gedaald is. Dit wijst op een aanzienlijke uitstroom uit de praktijk in de eerste jaren na het afstuderen. Bovendien is de groep studenten voor wie

het diploma diergeneeskunde niet het eindexamen is, de laatste jaren gestaag toegenomen. In een studie van Van Cleven et al. (2017) gaf niet minder dan 37% van de respondenten aan na het afstuderen een of andere vorm van specialisatie te volgen zoals onder andere een doctoraatsopleiding, internship, residentie, opleiding tot vakdierenarts of een master-na-masteropleiding. Dit heeft natuurlijk ook als gevolg dat het voor een deel van deze dierenartsen langer duurt alvorens deze op de arbeidsmarkt terechtkomen.

Een tweede belangrijke vaststelling is dat er ongeveer evenveel dierenartsen naar het buitenland vertrekken als dat er niet-Belgische studenten afstuderen. In grote mate zijn dit Nederlandse dierenartsen die na hun studie in Gent terug naar Nederland trekken terwijl ook heel wat Vlaamse studenten naar het buitenland trekken. Deze twee fenomenen samen zorgen ervoor dat er van de afgestudeerden jaarlijks tussen de 70% en 80% op de Vlaamse arbeidsmarkt terechtkomen (20% -30% niet-Belgen) waarvan er dan weer 65%-70% in de praktijk aan de slag gaat. Samengenomen komt dit neer op iets tussen de 50% en 55% van de jaarlijks uitgereikte diploma's (Valckenier et al., 2016). In beschouwing genomen dat het gemiddelde aantal uitgereikte diploma's van dierenarts aan de Universiteit Gent (2015 tot 2020) rond de 250 per jaar ligt, dan komt een eenvoudige rekensom uit op 125-140 dierenartsen die jaarlijks naar de praktijk trekken. Verder blijkt uit de studie van Valckenier et al. (2016) dat 90% van de ondervraagde dierenartsen voltijds werkt en slechts 3% werkzoekend is. Ook blijkt dat de werkbelasting voor iedereen relatief hoog is (>50u per week) en onafhankelijk is van het type job (praktijk versus geen praktijk) dat men uitvoert. Tenslotte blijkt dat pasafgestudeerde dierenartsen vaak via stageplaatsen of kennissen en familie na gemiddeld twee maanden reeds een job vinden.

Concluderend kan worden gesteld dat van de afgestudeerde dierenartsen aan de Universiteit Gent ongeveer 80% in België aan de slag gaat en hiervan 65%-70% in de praktijk werkzaam is, terwijl de overige 30%-35% een ander type functie opneemt die evenwel heel vaak ook in het verlengde van het diploma ligt. Op basis van deze cijfers kan worden geschat dat er de laatste jaren jaarlijks rond de 125-140 nieuwe dierenartsen bijkomen voor de praktijk in Vlaanderen.

REFERENTIES

Dewulf J., Simoens P., Deprez P., de Kruif A. (2006). Peiling naar de beroepsactiviteiten en de kwaliteit van de diergeneeskundige opleiding bij recent afgestudeerde

dierenartsen aan de hand van een enquête. *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift* 75, 187-195.

Valckenier D., De Vliegheer S., Dewulf J. (2016). Waar blijven de afgestudeerde dierenartsen na hun studie? *Vlaams Diergeneeskundig tijdschrift* 85, 315-317.

Van Cleven A., Saunders S., Deprez P., Dewulf J. (2017). Een analyse van de arbeidssituatie en perceptie van de kwaliteit van de opleiding van dierenartsen afgestudeerd aan de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent. *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift* 86, 303-310.

Van Nielandt P., Dewulf J., De Vliegheer S., de Kruif A. (2010). Tewerkstelling van dierenartsen afgestudeerd

aan de Universiteit Gent tussen 1998 en 2008. *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift* 79, 59-65.

Prof. dr. J. Dewulf,
Vakgroep Interne Geneeskunde, Voortplanting
en Populatiegeneeskunde,
Faculteit Diergeneeskunde, UGent, Salisburylaan
133, B-9820 Merelbeke

DETECTIE VAN GLUTENALLERGIE BIJ HET PAARD

VRAAG

“Hoe controleer je een paard op glutenallergie en hoe betrouwbaar is het onderzoek?”

ANTWOORD

Voedselallergie komt waarschijnlijk zelden voor bij paarden. In de wetenschappelijke literatuur zijn enkele casussen beschreven doch vaak werden deze niet volgens de gouden standaard gediagnosticeerd: zijnde een voedereliminatie test gevolgd door een provocatietest waarbij de symptomen verdwijnen tijdens de eliminatie test en terugkomen na een provocatietest. Alhoewel er commerciële IgE-testen voor voedselallergie op de markt zijn, wordt het afgeraden om deze te gebruiken. Onze onderzoeksgroep testte een commercieel beschikbare IgE-test voor paarden bij 17 gezonde shetlandpony's op twee verschillende tijdstippen (Dupont et al., 2016). Slechts 7/17 gezonde dieren testten negatief, drie pony's testten positief op beide tijdstippen maar slechts één voor hetzelfde voederallergeen. De andere pony's testten de ene keer positief en de andere keer negatief. Tijdens de provocatietest toonde geen enkel dier enig symptoom. Het gebruik van dergelijke onbetrouwbare testen leidt soms tot het voorschrijven van onevenwichtige diëten, waarbij bijvoorbeeld gras onder alle mogelijke vormen geschrapt wordt uit het rantsoen.

Omdat glutenallergie een belangrijke rol speelt bij coeliakie bij de mens, werd ook onderzoek gedaan naar de rol van gluten bij paarden met “Inflammatory Bowel Disease” (IBD). Echter, mucosale bipten van de dunne darm verschilden niet tussen gezonde paarden en paarden met IBD betreffende de expressie van specifieke cytokinereceptoren die een rol spelen bij mensen met coeliakie (van den Hove et al., 2017). Ook

de bloedspiegels van antistoffen die een rol spelen bij coeliakie verschilden niet tussen paarden met IBD en gezonde paarden op een glutenrijk dieet (van der Kolk et al., 2012). Anderzijds vertoonden twee paarden (van der Kolk et al., 2012; van Proosdij et al., 2020) geen symptomen meer wanneer zij op een glutenvrij rantsoen geplaatst werden. Echter, een provocatietest met de oude voeding werd niet uitgevoerd.

CONCLUSIE

Er is momenteel weinig wetenschappelijk bewijs dat een glutenvrij rantsoen bij paarden met IBD ondersteunend werkt, doch in zeldzame gevallen kan het resulteren in herstel. Op dit moment is enkel een voedertest betrouwbaar waarbij een succesvolle eliminatie test steeds gevolgd wordt door een provocatietest, en dit zowel voor voedselallergie in het algemeen als voor glutenallergie in het bijzonder.

REFERENTIES

- Dupont S, De Spiegeleer A, Liu DJ, Lefère L, van Doorn DA, Hesta M., (2016). A commercially available IgE-based test for food allergy gives inconsistent results in healthy ponies. *Equine Veterinary Journal* 48 (1), 109-113.
- Hesta M., Costa M., (2021). How Can nutrition help with gastrointestinal tract-based issues? *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice* 37, 63-87.
- van den Hove R. TD, Bankuti P. (2017). Chronic Inflammatory Bowel Disease (CIBD) and celiac disease, are these linked in the horse? *Pferdeheilkunde* 33.
- van der Kolk JH, van Putten LA, Mulder CJ. (2012). Gluten-dependent antibodies in horses with inflammatory small bowel disease (ISBD). *Veterinary Quarterly* 32(1), 3-11.
- van Proosdij R, Mulder C, Reijm M, Bontkes H, van

Blomberg M, van der Kolk H. (2020). Preliminary notes on equine tissue transglutaminase serology and a case of equine gluten -sensitive enteropathy and dermatitis in an 11-year-old Dutch Warmblood Horse. *Journal of Equine Veterinary Science* 90.

Prof. dr. M. Hesta,
Vakgroep Morfologie, Beeldvorming, Orthopedie,
Revalidatie en Voeding, Faculteit Diergeneeskunde,
Universiteit Gent, Salisburylaan 133,
B-9820 Merelbeke

Oproep

Vragen uit de dierenartsenpraktijk

De vraag- en antwoordrubriek behandelt reeds lang probleem- en vraagstellingen waarmee de dierenarts-practicus te maken krijgt. Het is een graag gelezen rubriek en om haar succes staande te houden, zijn wij immer op zoek naar vragen die oprijzen tijdens de praktijk.

Indien u met een dergelijk probleem of vraag geconfronteerd werd/wordt, dan kunt u ze te allen tijde doorsturen naar nadia.eeckhout@ugent.be Ze worden door een expert (Faculteit Diergeneeskunde of elders) van een deskundig antwoord voorzien dat samen met de vraag in het tijdschrift gepubliceerd wordt.
